

Ενότητα 3^η Επαγγέλματα των αρχαίων Αθηναίων

Ἀθηναῖοι, ὥς καὶ οἱ ἐτέρας πόλεις κατοικοῦντες,	Οἱ Αθηναῖοι, ὅπως καὶ αὐτοὶ που κατοικοῦν στις ἄλλες πόλεις,
πολλὰ ἐν τῷ βίῳ ἐπιτηδεύουσι,	ασκοῦν πολλὰ ἐπαγγέλματα στὴ ζωὴ τους,
ἵνα τὰ ἀναγκαῖα πορίζωνται:	για νὰ εξασφαλίζουν τὰ ἀναγκαῖα:
Ναυσικύδης ναύκληρος ὦν περὶ τὴν τοῦ σώματος τροφήν	Ο Ναυσικύδης που ἦταν πλοιοκτήτης, γιὰ τὴ συντήρηση
ἑαυτῷ καὶ τοῖς οἰκείοις ἐσπούδαζε,	τοῦ ἑαυτοῦ του καὶ τῶν δικῶν του μεριμνοῦσε
τοῦτ' αὐτὸ δ' ἐποίουν	καὶ τὸ ἴδιο ἀκριβῶς ἔκαναν
Ξένων ὁ ἔμπορος καὶ Ξενοκλῆς ὁ κάπηλος.	ο Ξένων ὁ ἔμπορος καὶ ὁ Ξενοκλῆς ὁ μικροπωλητής.
Πολύζηλος ἀπὸ ἀλφιτοποιίας ἑαυτὸν καὶ οἰκέτας ἔτρεφε,	Ο Πολύζηλος συντηροῦσε τὸν ἑαυτοῦ του καὶ τοὺς οἰκιακοὺς του δούλους με τὴν παρασκευὴ κριθάλευρου,
ἔτι δὲ πολλάκις τῇ πόλει ἐλειτούργει.	καὶ ἀκόμα μερικές φορές προσέφερε δημόσια υπηρεσία στὴν πόλιν με δικά του χρήματα.
Γλαύκων ὁ Χολαργεὺς ἐγέωργει καὶ βοῦς ἔτρεφε,	Ο Γλαύκων ἀπὸ τὸ Χολαργὸ ἦταν γεωργός καὶ ἔτρεφε βόδια,
Δημέας δὲ ἀπὸ χλαμουργίας διετρέφετο,	ὁ Δημέας ζοῦσε ἀπὸ τὴν τέχνη τῆς κατασκευῆς χλαμύδων,
Μεγαρέων δ' οἱ πλεῖστοι ἀπὸ ἐξωμιδοποιίας.	καὶ οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς Μεγαρεῖς ἀπὸ τὴν τέχνη τῆς κατασκευῆς εξωμίδων.
Οὐκ ὀλίγοι τῶν πολιτῶν τέχνην τινὰ ἐξεμάνθανον,	Ἀρκετοὶ ἀπὸ τοὺς πολῖτες μάθαιναν καλὰ κάποια τέχνη,
οἷον τὴν τῶν λιθοξόων, κεραμέων, τεκτόνων, σκυτοτόμων,	ὅπως τὴν τέχνη τοῦ μαρμαρά, τοῦ κεραμέα, τοῦ μαραγκοῦ, τοῦ τσαγκάρη,
καὶ πλεῖστα ἐπιτήδεια τῷ βίῳ ἐξειργάζοντο	καὶ εξασφάλιζαν πάρα πολλὰ ἀναγκαῖα ἀγαθὰ γιὰ τὴ ζωὴ τους.

Ενότητα 5^η Ο πλοῦτος τῆς αττικῆς γῆς

Τῶν Ἀθήνησι προεστηκότων ἔλεγόν τινες	Μερικοὶ ἀπὸ τοὺς ηγέτες τῆς Αθήνας ἔλεγαν
ὥς γινώσκουσι μὲν τὸ δίκαιον,	ὅτι δῆθεν γνωρίζουν τὸ δίκαιο,
διὰ δὲ τὴν τοῦ πλήθους πενίαν	ὅμως λόγῳ τῆς φτώχειας τοῦ λαοῦ
ἀναγκάζονται ἀδικώτεροι εἶναι περὶ τὰς πόλεις.	ἀναγκάζονται νὰ εἶναι ἀδικοὶ ἀπέναντι στις (ἄλλες) πόλεις.
Ἐκ τούτου ἐπεχείρησα σκοπεῖν	Εξαίτιας αὐτοῦ ἐπιχείρησα νὰ διερευνήσω
εἴ πῃ δύναιτ' ἂν οἱ πολῖται	ἀν θὰ μπορούσαν με κάποιο τρόπο οἱ πολῖτες
διατρέφεσθαι ἐκ τῆς ἑαυτῶν.	νὰ συντηρηθοῦν ἀπὸ τὴ χώρα τους.
Τοῦτο μὲν οὖν εὐθύς ἀνεφαίνετό μοι	Ἀρχισα, λοιπόν, νὰ σχηματίζω τὴν ἐξῆς γνώμη.
ὅτι ἡ χώρα πέφυκεν	ὅτι δηλαδὴ ἡ χώρα εἶναι ἀπὸ τὴ φύση τῆς ἱκανή
οἷα πλείστας προσόδους παρέχεσθαι.	νὰ παρέχει πάρα πολλοὺς πόρους/ ἔσοδα.
Αἱ μὲν γὰρ ὥραι ἐνθάδε πρᾶτόταται εἰσιν·	Γιὰτὶ οἱ ἐποχές ἐδῶ εἶναι πάρα πολὺ ἥπιες·
ἃ δὲ πολλαχοῦ οὐδὲ βλαστάνει ἐνθάδε καρποφορεῖ.	καὶ τὰ φυτὰ που σὲ πολλὰ μέρη οὔτε καν φυτρώνουν καρποφοροῦν ἐδῶ.
Ὡςπερ δὲ ἡ γῆ, οὕτω καὶ ἡ περὶ τὴν χώραν θάλαττα	Καὶ ὅπως ἀκριβῶς ἡ γῆ ἔτσι καὶ ἡ θάλασσα γύρω ἀπὸ τὴ χώρα
παμφορωτάτη ἐστίν.	παράγει κάθε λογῆς ἀγαθὰ,
Καὶ μὴν ὅσαπερ οἱ θεοὶ	Καὶ ἀσφαλῶς, ὅσα, βέβαια, οἱ θεοὶ
ἐν ταῖς ὥραις ἀγαθὰ παρέχουσι,	ἀγαθὰ δίνουν σὲ κάθε ἐποχῇ
καὶ ταῦτα πάντα ἐνταῦθα πρῶταίτα τὰ μὲν ἄρχεται,	καὶ αὐτὰ ὅλα ἐδῶ πάρα πολὺ νωρὶς ἀρχίζουν
ὀψαίτατα δὲ λήγει.	καὶ πάρα πολὺ ἀργὰ σταματοῦν.
Πρὸς τούτοις καὶ αἰδία ἀγαθὰ ἔχει ἡ χώρα.	Επιπλέον, ἡ χώρα ἔχει καὶ παντοτινὰ ἀγαθὰ.
Πέφυκε μὲν γὰρ λίθος ἐν αὐτῇ ἄφθονος,	Ἔτσι, ἀπὸ τὴ φύση ὑπάρχει σ' αὐτὴν ἀφθονο μάρμαρο,
ἐξ οὗ κάλλιστοι μὲν ναοί, κάλλιστοι δὲ βωμοὶ γίνονται,	ἀπὸ τοῦ οὗ γίνονται πάρα πολὺ ὅμορφοι ναοί, πολὺ ωραῖοι βωμοί,
εὐπρεπέστατα δὲ θεοῖς ἀγάλματα.	καὶ πολὺ κομψὰ γιὰ τοὺς θεοὺς ἀγάλματα.
Ἔστι δὲ καὶ γῆ ἡ σπειρομένη μὲν οὐ φέρει καρπὸν,	Υπάρχουν ὅμως καὶ μερικές περιοχές που, ὅταν καλλιεργοῦνται, δὲν παράγουν καρποὺς,
ὀρυττομένη δὲ πολλαπλασίους τρέφει ἢ εἰ σῖτον ἔφερε.	ὅταν ὅμως αξιοποιοῦνται γιὰ ἐξόρυξη, μποροῦν νὰ θρέψουν πολὺ περισσότερους ἀπ' ὅσους θὰ ἔτρεφαν, ἀν καλλιεργοῦνταν.
Καὶ μὴν ὑπάργυρός ἐστι.	Καὶ ἀσφαλῶς ἔχει κοιτάσματα ἀργύρου.

(1) α. Ποιοι Αθηναίοι (ονόματα) με τι ασχολούνται (λίστα επαγγελμάτων), με ποιον σκοπό (τι πετυχαίνουν) σύμφωνα με το κείμενο;
Για την αρτιότερη συμπλήρωση του καταλόγου των επαγγελμάτων δες τα παράλληλα κείμενα (σελ. 144) και στην ιστοσελίδα <http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos%20Politismos/Yliko/Theoria%20arxaia/metafraseis%20a%20gym/a03xm.htm> , όπου υπάρχει φωτογραφικό υλικό από αρχαιοελληνικά αγγεία.

β. Να κατατάξεις σε κατηγορίες τα επαγγέλματα κατέγραψες. (πχ. ναυτικά, αγροτικά, βιοτεχνικά, καλλιτεχνικά....)

(2) Να καταγράψεις 3-4 επαγγέλματα των αρχαίων Αθηναίων υπάρχουν και σήμερα. Μπορείς να βρεις ομοιότητες ή και διαφορές στο ρόλο που διαδραματίζουν στην οικονομία της κάθε εποχής;

(3) Να ψάξεις σε αε και νε λεξικό και να καταγράψεις τη σημασία των λέξεων «λειτουργία» < ἐλειτουργει , «σπουδάζω» < ἐσπούδαζε και «ἐπιτήδειος» < ἐπιτηδεύουσι, ἐπιτήδεια του κειμένου. Βλέπεις διαφοροποίηση στη σημασία;

(4) Βρες με τη βοήθεια λεξικού και γράψε ομόρριζες (παράγωγες και σύνθετες) λέξεις στη νε από τις αε του κειμένου: βίω, ἀναγκαῖα, οἰκείους, ἐξεργάζοντο.

(5) Να κλίνεις και στους 2 αριθμούς τα ουσιαστικά: Ἀθηναῖοι, λιθοξόων, ναύκληρος. Προσοχή στον τονισμό! Θα χρειαστεί να εφαρμόσεις τους κανόνες τονισμού που μελετήσαμε.

(6) Να κλίνεις σε ενεστώτα και μέλλοντα τα ρήματα: σπουδάζω, διώκω, παιδεύω, κόπτω. Να αντιστοιχίσεις τους ρηματικούς τύπους με το υποκείμενό τους (προσωπική και δεικτική αντωνυμία σε ονομαστική)

(6) Βρες πληροφορίες για μια επαγγελματική δραστηριότητα της αρχαίας Αθήνας (πχ. αλιεία, εμπόριο, μάζεμα ελιάς, κατασκευή κεραμικών...).

Υπόθεσε πως

α. ασκείς εσύ αυτό το επάγγελμα. Γράψε πώς περνά μία μέρα σου.

β. επισκέπτεσαι έναν τέτοιο επαγγελματία. Γράψε το διάλογο που κάνετε για τις υπηρεσίες που ζητάς από αυτόν. (60-150 λέξεις)

(7) Σχεδίασε μια σκηνή από μια επαγγελματική δραστηριότητα των Αθηναίων ως αγγειογράφος.

Παρατηρήσεις

- Οι εργασίες 6 και 7 είναι προαιρετικές.
- Οι εργασίες θα εκπονηθούν σταδιακά: άλλες μέσα στην τάξη, άλλες στο σπίτι κατά τις οδηγίες που θα λαμβάνεις στην τάξη

(1) Να διαβάσεις το ερμηνευτικό σχόλιο του βιβλίου σου στη σελ.37.

(2) Ποιοι είναι οι οικονομικοί πόροι της αρχαίας Αθήνας σύμφωνα με τον Ξενοφώντα; Τι προϊόντα εξασφαλίζουν για του πολίτες;

(3) ΓΗ: θέματα για παραγωγή και σύνθεση. Συμπλήρωσε με λέξεις από τον πίνακα ή λεξικό

γη-

γεω-

γαιο-

-γειος

(4) Στην ιστοσελίδα του Ελληνικού Πολιτισμού

<http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos%20Politismos/Yliko/Theoria%20arxaia/metafraseis%20a%20gym/a05xm.htm> κάνε τις διαδραστικές ασκήσεις λεξιλογίου.

(5) Να κλίνεις και στους 2 αριθμούς τα ουσιαστικά: βωμοί, λίθος, προσόδους, δίκαιον. Προσοχή στον τονισμό! Θα χρειαστεί να εφαρμόσεις τους κανόνες τονισμού που μελετήσαμε.

(6) Υπόθεσε πως ένας πολίτης μιας άλλης πόλης κράτους επιθυμεί να ζήσει στην αρχαία Αθήνα και ζητά πληροφορίες για τους οικονομικούς πόρους της πόλης. Εσύ, ως Αθηναίος πολίτης, τον ενημερώνεις για τις δυνατότητες της αττικής γης να αποδώσει καρπούς. Κατάγραψε το διάλόγό σας.

(7) Σχεδίασε προϊόντα που παράγει η αρχαία Αθήνα με οδηγό το κείμενο του Ξενοφώντα.

(8) Αν επισκεφτούμε ένα αρχαιολογικό μουσείο τι εκθέματα νομίζεις ότι θα βρούμε από τους πόρους και τα προϊόντα της αρχαίας Αθήνας;